

Harkinnanvaraisen virka- ja työvapaan myöntämisperiaatteet 1.10.2025 alkaen

Viranhaltijalle tai työntekijälle voidaan hakemuksesta myöntää määräajaksi vapautus virka- tai työtehtävien hoitamisesta joko kokonaan tai osittain.

Pitkäaikaista virka- tai työvapaata on haettava kirjallisesti niin hyvissä ajoin ennen vapaan alkamista, että asia ehditään ratkaisemaan ja tekemään mahdolliset tarvittavat tehtäväjärjestelyt. Työn luonteen ja oppilaiden edun vuoksi opetustoimessa ja varhaiskasvatuksessa hakemus on tehtävä vähintään 2 kuukautta ennen luku- tai toimintakauden päättymistä.

Kirjallinen hakemus osoitetaan sille taholle, jolla on oikeus harkinnanvaraisen vapaan myöntämiseen. Hakemuksessa on oltava riittävän tarkat perustelut vapaan myöntämiseksi. Pitkäaikaisen virka- tai työvapaan anomus tulee lähettää myös sähköisesti osoitteeseen kirjaamo@tammela.fi

Virka- ja työvapaan myöntäminen ja sen pituus ovat työnantajan harkinnassa.

Tammelan kunnan hallintosäännön mukaan kunnanhallitus päättää kunnanjohtajan ja toimialajohtajien virkavapaan myöntämisestä, keskeyttämisestä ja peruuttamisesta. Kunnanjohtaja päättää oman henkilöstönsä (paitsi toimialajohtajat) harkinnanvaraisesta virka- ja työvapaasta sekä vapaan keskeyttämisestä ja peruuttamisesta.

Toimialajohtaja päättää toimialansa henkilöstön osalta harkinnanvaraisesta virka- ja työvapaasta sekä vapaan keskeyttämisestä ja peruuttamisesta.

Palvelualueen vastuuhenkilö ja palveluyksikön esihenkilö päättää palvelualueensa henkilöstön osalta enintään 3 kuukauden pituisesta virka- ja työvapaasta.

Harkinnanvaraisia virka- tai työvapaita myönnetään vain erittäin perustellusta syystä.

Harkinnanvaraisen virka- tai työvapaan myöntämistä harkittaessa pitää ottaa huomioon tarkoituksenmukaisuusnäkökohdat, kuten tehtävien hoitamisen järjestäminen tänä aikana. Pääperiaatteena on, että myönnettäessä henkilöstölle virka- ja työehtosopimuksen tarkoittamia harkinnanvaraisia vapaita, päätöksentekijän on aina otettava huomioon kunnan etu sekä henkilöstön tasapuolinen kohtelu.

Mikäli virka- tai työvapaata ei voida myöntää hakemuksen mukaisesti, hakemus tulee hylätä ja ilmoittaa hakijalle, että virka- tai työvapaata voidaan myöntää vain silloin, kun sitä on haettu näiden periaatteiden mukaisesti. Työnantajan edustaja ei saa itse omaloitteisesti muuttaa hakemusta viranhaltijan tai työntekijän tietämättä.

Yhtäjaksoisuus

Harkinnanvaraisen virka- tai työvapaan myöntämisen periaatteena on vapaan yhtäjaksoisuus.

- Mikäli virka- tai työvapaata tarvitaan koko viikoksi, on sitä anottava maanantaista sunnuntaihin.
- Mikäli virka- tai työvapaata tarvitaan 4 työpäivää, tulee mukaan ottaa joko lauantai tai sunnuntai.
- Mikäli virka- tai työvapaata tarvitaan 1—3 työpäivää, haetaan vapaata vain näiltä päiviltä
- Mikäli lauantai tai sunnuntai jäävät virka- tai työvapaan keskelle, esim. torstaista maanantaihin, ovat ne palkattomia päiviä.
- Arkipyhäviikkoina edellisiä periaatteita tulee soveltaa siten, että jos virka- tai työvapaata anotaan kaikki viikon työpäivät, on siihen sisällytettävä myös joko yksi tai kaksi vapaapäivää riippuen siitä, montako työpäivää arkipyhäviikolla on.

Kelan kuntoutus työssä olevalle

Ammatillinen kuntoutus voi auttaa pysymään työelämässä tai palaamaan sinne sairaudesta huolimatta. Kelan ammatillista kuntoutusta voi saada, mikäli on ollut työelämässä vasta vähän aikaa. Pidempään virka- tai työsuhteessa olleille Kela järjestää Kiila-kuntoutusta.

Kiila-kuntoutuksessa arvioidaan kattavasti kuntoutustarvetta ja työssä selviytymistä. Tavoitteena on vastata kuntoutustarpeeseen mahdollisimman monipuolisesti. Kuntoutus toteutetaan yhteistyössä työntekijän esihenkilön ja työterveyshuollon kanssa ja se tulee aloittaa riittävän varhain, jotta työssä jatkaminen voidaan turvata. Kuntoutusta järjestetään Kiila-kurssina sekä ryhmämuotoisena Kiila-yksilökuntoutuksena.

Kiila-kuntoutuksen ajalta kunta maksaa viranhaltijalle tai työntekijälle palkan ja kunta hakee kuntoutusrahan. Kaikista kuntoutusjaksoista tehdään Populukseen päätös paikallisesta kuntoutuksesta. Todistukset kuntoutusjaksoille osallistumisesta toimitetaan henkilöstöhallintoon.

Vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen tavoitteena on, että viranhaltija tai työntekijä pysyy sairaudestaan tai vammastaan huolimatta tekemään töitä tai selviytymään arkielämän toiminnoista paremmin. Vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta varten viranhaltija tai työntekijä tarvitsee kuntoutussuunnitelman, jonka kirjoittaa hoitava lääkäri julkisessa terveydenhuollossa.

Kelan lääkinnällisiin kuntoutuksiin osallistumisen lähtökohtana on, että viranhaltija tai työntekijä hakee sen ajaksi palkatonta virka- tai työvapaata ja hakee itse Kelalta kuntoutuspäivärahaa. Kuntoutukseen myönnetään harkinnanvaraista, palkatonta kuntoutusvapaata, ei siis vapaaehtoista palkatonta vapaata, joka oikeuttaa bonuspäiviin.

Oppisopimuksen aikaiset teoriapäivät

Mikäli kyseessä on työnantajan henkilöstötarpeesta lähtevä koulutustarve ja vakituisen työntekijän oppisopimus tukee työntekijän ammatillista kehittymistä kyseisellä toimialalla, voidaan myöntää harkinnanvaraista palkallista vapaata maksimissaan 2 päivää kuukaudessa teoriapäivien opiskeluun oppilaitoksessa. Matkakustannuksia oppilaitokseen työnantaja ei korvaa, vaan niistä opiskelija saa korvauksen oppisopimustoimistolta.

Oppisopimuksella määräaikaiseen työsuhteeseen tulevan työntekijän teoriapäiviin myönnetään palkatonta koulutusvapaata ja hän saa oppisopimukseen liittyvän päivärahan ja matkakorvaukset oppisopimustoimistolta.

Omaehtoisen koulutuksen tukeminen

Kouluttautumista tapahtuu myös henkilöstön omasta aloitteesta. Tällöin koulutuksen tarve perustuu henkilön omiin henkilökohtaisiin kehittymistarpeisiin. Koulutus tapahtuu pääasiassa omalla ajalla ja kustannuksella.

Kunta suhtautuu myönteisesti myös henkilöstön omaehtoiseen koulutukseen. Jos omaehtoinen koulutus arvioidaan työnantajan kannalta erityisen hyödylliseksi ja se tukee työnantajan henkilöstötarpeita sekä henkilön urakehitystä kunnassa, voidaan opiskelua tukea myöntämällä vakinaiselle henkilölle palkallista virka- tai työvapaata oppilaitoksessa järjestettäviin lähipäiviin enintään 5 päivää /vuodessa koulutuksen ajan.

Työnantaja tukee omaehtoista koulutusta myöntämällä aktivointirahaa opinto-, lukukausi- ja kurssimaksuihin sekä oppimateriaalien hankintaan ja matkakuluihin.

Lisäksi työnantaja tukee henkilöstön omaehtoisesti suorittamia, työnantajan kannalta hyödyllisiä tutkintoja 350 € arvoisella kertaluontoisella koulutuskorvauksella, edellyttäen että työ/virkasuhde on voimassa 6 kk tutkinnon suorittamisen jälkeen. Henkilön on itse anottava koulutuskorvausta harkinnanvaraisen opintovapaan myöntäneeltä taholta.

Omaehtoiseen koulutukseen osallistumisesta ja koulutuskorvauksesta sovitaan ennen koulutuksen alkua ja korvauksen saaminen edellyttää viranhaltijapäätöstä.

Toisen viran tai toimen hoito muun työnantajan palveluksessa

Pääperiaatteena on, että harkinnanvaraista virka- tai työvapaata ei myönnetä, mikäli henkilö on saanut vakinaisen tehtävän toisen työnantajan palveluksessa. Periaate koskee myös ko. palvelussuhteen alkuun liittyvää koeaikaa.

Harkinnanvaraista virka- tai työvapaata voidaan myöntää toisen työnantajan palveluksessa olevan määräaikaisen viran tai toimen hoitamiseksi samoin kuin yksityisasioiden vuoksi edellyttäen, että tilalle saadaan pätevä sijainen ja että vapaan myöntämisestä ei ole haittaa työyksikön toiminnalle.

Palkatonta virka- tai työvapaata voidaan myöntää toisen ulkopuolisen **määräaikaisen** viran tai toimen hoitamiseksi tai yksityisasioiden vuoksi pääsääntöisesti **enintään kuudeksi kuukaudeksi**.

Vain **erityisen painavista syistä** voidaan myöntää **enintään yhden vuoden pituinen** virka- tai työvapaa toisen ulkopuolisen määräaikaisen viran tai toimen hoitamiseksi. Läh-
tökohtana on, että viranhaltija tai työntekijä palaa takaisin entiseen työhönsä Tammelan kuntaan.

Vuoden virka- tai työvapaa voidaan myöntää vain,

- jos viranhaltija tai työntekijä on ollut vakituisesti Tammelan kunnan palveluksessa yli 5 vuotta,
- kun ulkopuolisen määräaikaisen viran tai toimen hoitamisen arvioidaan merkittävästi hyödyntävän henkilön varsinaisen tehtävän hoitoa Tammelan kunnassa,
- kun kysymyksessä on hanke tai projekti, jonka voidaan arvioida hyödyntävän Tam-
melan kuntaa,
- ja jos tehtävään saadaan sijainen.

Toisen viran tai toimen hoito Tammelan kunnan palveluksessa

Jos henkilö siirtyy vakinaisesta virasta tai tehtävästä toiseen vakituiseseen virkaan tai toi-
meen Tammelan kunnan sisällä, ei virka- tai työvapaa myönnetä, vaan henkilö siirtyy
vakinaisesti toiseen virkaan tai tehtävään. Jos siirtyminen kunnan sisällä on määräaikai-
nen, siihen ei anota virka- tai työvapaa, vaan hallintosäännön mukainen viranhaltija
tekee päätöksen sisäisestä siirrosta toiseen tehtävään määräaikaisesti.

Ilmoittaminen takaisin virkaan tai toimeen paluusta

Virka- tai työvapaalla olevan henkilön on kirjallisesti ilmoitettava työhön paluustaan mah-
dollisimman hyvissä ajoin. Ilmoitus työhön paluusta yli 6 kuukauden virka- tai työvapaan
osalta on tehtävä vähintään 2 kuukautta ennen vapaan päättymistä ja alle 6 kuukauden
vapaasta vähintään kuukausi ennen vapaan päättymistä. Näin työnantajan on mahdol-
lista ehtiä tehdä tarvittavat tehtäväjärjestelyt ja tarvittaessa uuden viranhaltijan tai työn-
tekijän rekrytointi.

Harkinnanvaraisen virka- tai työvapaan keskeyttäminen ja peruuttaminen

Harkinnanvarainen virka- tai työvapaa voidaan poikkeuksellisesti keskeyttää työntekijän
hakemuksesta vain, jos sen myöntänyt viranomaisen katsoo keskeyttämisen kunnan
kannalta tarkoituksenmukaiseksi. Tällöin edellytetään, että työntekijä palaa välittömästi
työhön takaisin.

Vapaa ei keskeytetä, mikäli vapaalla olevalle työntekijälle on otettu sijainen määrä-
ajaksi ja sijaisen sopimusta ei voida päättää samanaikaisesti, kun toimen vakinainen
haltija tulisi takaisin töihin.

Vapaa ei keskeytetä vapaan ajalle sattuvan sairauden tai raskauden tai muun syyn
vuoksi, eikä vapaan ajalta myöskään suoriteta palkka- tai muita etuja työnantajan toi-
mesta.

Edellä mainitut myöntämisperiaatteet eivät koske niitä palkattomia lakisääteisiä vapaita, joista on omat säännöksensä, kuten opintovapaata, vuorotteluvapaata, kuntoutustukea yms.

Vapaaehtoiset palkattomat vapaat ja bonusvapaat

Kunnanhallitus on 16.2.2015 § 57 päättänyt palkattomista vapaaehtoisista vapaista ja bonusvapaista seuraavat myöntämisperiaatteet:

- 5:stä palkattomasta työpäivästä saa palkallista bonusvapaata 1 päivän
- 10:stä palkattomasta työpäivästä saa palkallista bonusvapaata 3 päivää
- 15:stä palkattomasta työpäivästä saa palkallista bonusvapaata 5 päivää.

Palkattoman vapaan voi pitää joko yhdessä tai useammassa jaksossa, mikäli työtilanne mahdollistaa sen. **Vapaiden aikana ei voi käyttää sijaisia** vaan työyksiköt sijaistavat sisäisillä ratkaisulla vapaalla olevaa henkilöstöä. Palkattomat vapaat tulee anoa pääsääntöisesti 2 viikkoa aikaisemmin ja esihenkilöllä on oikeus evätä palkaton vapaa, mikäli työtilanne ei mahdollista vapaan pitämistä. Poikkeustilanteissa vapaa voidaan myöntää maksimissaan 2 päivän osalta viimeistään vuorokautta ennen vapaan aloittamista. Bonusvapaat kertyvät kalenterivuonna pidettyjen palkattomien vapaaehtoisten vapaiden pitämisestä ja ne tulee pitää viimeistään kertymisvuotta seuraavana kalenterivuonna.

Kunnanhallituksen päätöksessä todetaan, että kunnanhallitus voi painavista perusteista myöntää muuta harkinnanvaraista palkatonta vapaata.

Ammattiyhdistys- ja työsuojelukoulutukseen osallistuminen

Ammattiyhdistys- ja työsuojelukoulutukseen osallistumisessa noudatetaan voimassa olevan työ- ja virkaehtosopimuksen sääntöjä.

Ammattiyhdistyskoulutukseen osallistumista varten myönnetään viranhaltijalle tai työntekijälle työ-/virkavapautta, mikäli

1. osapuolten asettama yhteinen koulutustyöryhmä on hyväksynyt kurssin
2. viranhaltijan tai työntekijän osallistumista kurssille voidaan pitää tarpeellisena ja
3. koulutukseen osallistuminen ei aiheuta tuntuvaa haittaa kunnan tai asianomaisen yksikön toiminnalle ja virkatehtävien tai töiden hoidolle.

Arvioinnin kurssille osallistumisen tarpeellisuudesta päättää kunnanjohtaja kuultuaan toimialajohtajaa, joka arvioi koulutukseen lähdön vaikutukset yksikön toiminnalle lähiesihenkilön kanssa.

Mikäli viranhaltijalle tai työntekijälle ei voida myöntää työ-/virkavapautta ammattiyhdistyskoulutukseen osallistumista varten, on asianomainen oikeutettu saamaan kirjallisen selvityksen kielteisen päätöksen perusteista ja selvityksen siitä, milloin koulutukseen osallistuminen on mahdollista.

Palkallisena voidaan myöntää, luottamusmieskoulutusta enintään 30 päivää kalenterivuodessa sekä työsuojelukoulutusta enintään kahdelta viikolta kalenterivuodessa. Vapautusta kurssille osallistumista varten on haettava vähintään kolme viikkoa ennen kurssin alkua.

Luottamustehtävän hoitaminen

Viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus saada työstään vapaata kunnallisen luottamustoimen hoitamiseen osallistuessaan kunnan toimielimen kokoukseen. Työnantaja voi kuitenkin kieltäytyä antamasta vapaata, jos työnantaja ei ole saanut tietoa tarvittavasta vapaasta viimeistään 14 päivää ennen kokouspäivää ja työnantajalla on työhön liittyvä painava syy. Muusta kuin em. mainitusta luottamustoimeen liittyvästä vapaasta on sovittava työnantajan kanssa. Luottamustoimen hoitamiseksi annettava vapaa on kuntalain 81 §:n perusteella palkatonta.

Mikäli Tammelan kunnan henkilöstöön kuuluva viranhaltija tai työntekijä joutuu työajallaan osallistumaan Tammelan kunnan toimielimen kokoukseen tai luottamustoimeen kuuluvaan tilaisuuteen, hän voi osallistua siihen työajalla, jolloin viranhaltijan tai työntekijän ei tarvitse hakea erikseen ansionmenetyskorvausta. Populukseen on kuitenkin tehtävä hakemus virka- tai työvapaasta luottamustoimen hoitamista varten.

YT-toimikunta (4.2.2025) 1.10.2025 päivitys
Kunnanhallitus (15.9.2025) 1.10.2025 päivitys